

Warszawa, dnia 22 czerwca 2011 r.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

SEKRETARZ STANU

Tomasz SIEMONIAK

DAP-GKISAP-693-1/11/LKa

Panie i Panowie Wojewodowie

W związku z naradą, która odbyła się w dniu 19 maja 2011 r. w siedzibie Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, dotyczącą wdrożenia w Module wspierającym ujawnianie nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego w systemie IPE nowej funkcjonalności wspierającej proces sprawozdawczości prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. *o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego* (Dz. U. z 2007 r. Nr 191, poz. 1365 ze zm.), a także w nawiązaniu do zgłaszanych drogą pisemną, elektroniczną oraz telefoniczną problemów i wątpliwości w powyższym zakresie, w załączeniu uprzejmie przekazuję zestawienie wyjaśnień i odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Zestawienie to obejmuje zagadnienia zarówno merytoryczne, w tym dotyczące podstawy prawnej realizacji zadań określonych w pismach Ministra SWiA oraz Głównego Geodety Kraju, jak i techniczne, dotyczące pracy w systemie Integrującej Platformy Elektronicznej.

Pozwalam sobie jednocześnie wskazać, że załączone zestawienie nie stanowi wiążącej wykładni przepisów prawa, lecz jest informacją oraz wyjaśnieniem mającym na celu usprawnienie i ułatwienie realizacji ww. ustawy.

Załączone wyjaśnienia przedstawiam wraz z uprzejmą prośbą o zaprezentowanie ich właściwym podmiotom odpowiedzialnym za realizację zadań określonych w ustawie *o ujawnieniu (...)*.

W przypadku powstania dalszych pytań lub zaistnienia ewentualnych problemów proszę o ich przekazanie na piśmie, drogą elektroniczną lub o kontakt z niżej wymienionymi osobami:

Pan Bartłomiej Zajac

p. o. kierownika Działu Systemu Katastralnego, CODGiK
e-mail: bartlomiej.zajac@codgik.gov.pl, tel. 22 532-25-58

Pani Natalia Sokolik

specjalista w Departamencie Informacji o Nieruchomościach, GUGiK
e-mail: natalia.sokolik@gugik.gov.pl, tel. 22 661-84-47

Pan Artur Chruściński

naczelnik Wydziału Geodezji, Kartografii i Struktur Administracji Publicznej Departamentu Administracji Publicznej, MSWiA
e-mail: artur.chruscinski@mswia.gov.pl, tel. 22 661-86-69

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
neum
Tomasz SIEMONIAK

Pani Luiza Kaczmarek

specjalista w Wydziale Geodezji, Kartografii i Struktur Administracji Publicznej Departamentu Administracji Publicznej, MSWiA

e-mail: luiza.kaczmarek@poczta.mswia.gov.pl, tel. 22 625-27-37

Załącznik

Do wiadomości:

Główny Geodeta Kraju

1. Jaki jest zakres aktualizacji dokonywanej w oparciu o sprawozdania?

Odp.: Zakres aktualizacji nie został w sposób bezpośredni w ustawie określony. Dlatego też, by odpowiedzieć na to pytanie, należy spojrzeć całościowo na ustawę.

Po pierwsze - zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego (dalej – „ustawa”) – aktualizacja ma dotyczyć krajowego zestawienia zbiorczego. Ma ona zatem w sposób bezpośredni spowodować naniesienie odpowiednich zmian w sporządzonym na podstawie wykazów inwentaryzacyjnych krajowym zestawieniu zbiorczym. Aktualizacja opierać się powinna na informacjach (odnoszonych do zinwentaryzowanych nieruchomości) związanych ze składanymi na podstawie art. 2 ust. 1-4 ustawy wnioskami o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości sektora publicznego (Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego). Wprawdzie zgodnie z przepisami art. 1 ust. 1, 3 i 4 ustawy krajowe zestawienie zbiorcze obejmuje nieruchomości sektora publicznego oraz nieruchomości spoza tego sektora (ale tylko te, które są zabudowane, niepozostające w posiadaniu ich właścicieli, w których lokale są zajęte przez osoby objęte ustawą o ochronie praw lokatorów...), to jednak - z uwagi na oparcie procesu aktualizacji wyłącznie na sprawozdaniach (art. 4 ust. 2 ustawy), dotyczących wykonania obowiązku przez organy sektora publicznego - można wywieść, iż zakres aktualizacji nie dotyczy tych nieruchomości, które zostały ujęte w końcowej części przepisu art. 1 ust. 1. Zatem ewentualne szablony na cele sprawozdawcze nie powinny być w praktyce przekazywane, celem wypełnienia, do podmiotów niereprezentujących Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Po drugie – sprawozdania z wykonania obowiązku składania we właściwych sądach rejonowych wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego mają stanowić narzędzie do uaktualnienia krajowego zestawienia zbiorczego. Powinny być one powiązane z wykazami w taki sposób, by umożliwić dokonanie aktualizacji. Stąd też przyjąć należy, iż muszą one mieć formę poszerzenia informacji w odniesieniu do wykazu, przy czym konieczność optymalizacji osiągnięcia rezultatu narzuca zastosowanie technicznych i logistycznych sposobów, w oparciu o infrastrukturę informatyczną, aktualizacji krajowego zestawienia zbiorczego.

Uznać należy również, iż czynności techniczne w procesie aktualizacji nie powinny niweczyć, usuwać dotychczasowych zapisów ujętych w wykazach, a raczej powinny powodować nadbudowywanie tychże informacji i w ten sposób czynić uaktualnianie krajowego zestawienia zbiorczego (sporządzonego wg stanu na rok 2009, w którym przekazane zostały zestawienia wojewódzkie) – w ściśle określonym zakresie. Brak jest bowiem innych technicznych możliwości zestawienia, czy też „dopasowania” informacji ujętych w sprawozdaniach z informacjami ujętymi pierwotnie w wykazach, a teraz już w krajowym zestawieniu zbiorczym.

Wykazy natomiast mają po pierwsze charakter inwentaryzacyjny - służący organowi centralnemu dla sporządzenia zestawienia krajowego, po drugie zaś orientacyjny – służący poszczególnym podmiotom właścicielskim do zweryfikowania stanu zasobu nieruchomości objętych ustawą.

Zakres aktualizacji nie dotyczy zmian w zakresie podziałów geodezyjnych, prawnych, zbycia, czy nabycia nieruchomości, które miały miejsce po przekazaniu wojewodom wykazów. Jednym z częściowych celów ustawy było dokonanie jednorazowej inwentaryzacji nieruchomości publicznych, kolejnym zaś (zasadniczym) – doprowadzenie do ujawnienia praw do nich w księgach wieczystych.

2. Czy aktualnie wciąż istnieje podstawa prawna do składania wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności oraz wniosków o stwierdzenie nabycia prawa własności?

Odp.: Termin zawarty w przepisie art. 2 ustawy (i odpowiednio w art. 3) powinien być traktowany jako termin instrukcyjny dla podmiotów, na które został nałożony w tym przepisie obowiązek. Inaczej ujmując, brak realizacji obowiązku w terminie określonym ustawą nie zwalnia podmiotu z wykonania tegoż obowiązku (podmiot ten naraża się natomiast na ryzyko zastosowania sankcji określonej w art. 8 ustawy). Wedle normy zawartej w wyżej określonym art. 2 ustawy podmioty, które posiadają nieruchomości ujęte w wykazie i krajowym zestawieniu zbiorczym, ale nie dopełniły obowiązku ujawnienia, będą miały nadal podstawę prawną do dopełnienia realizacji tego zadania. Trzeba przy tym zauważyć, że nawet biorąc pod uwagę przepis art. 3 ust. 1 ustawy, uznać należy, iż obowiązek składania wniosków o ujawnienie nie skończył się wobec wszystkich reprezentantów sektora publicznego. Nadal na starostach i innych reprezentantach Skarbu Państwa ciąży obowiązek ujawniania w księgach wieczystych stanu prawnego nieruchomości, w stosunku do

których podstawę wpisu własności nieruchomości Skarbu Państwa stanowi orzeczenie sądu stwierdzające nabycie własności nieruchomości z mocy prawa.

Dodatkowo zważyć trzeba, iż na podstawie ogólnie obowiązujących unormowań przewidzianych w ustawie o księgach wieczystych i hipotece, obowiązek ujawnienia prawa własności ciąży i będzie nadal ciążyć – bez względu na terminy przewidziane w ustawie o ujawnieniu... - na właścicielu. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 136, z późn. zm.) *właściciel nieruchomości jest obowiązany do niezwłocznego złożenia wniosku o ujawnienie swego prawa w księdze wieczystej*. Dodać trzeba, iż stosownie do art. 36 ust. 4 tejże ustawy sąd może wymierzyć grzywnę właścicielowi, który nie realizuje tego obowiązku – celem przymuszenia do spowodowania ujawnienia prawa własności.

Natomiast nic nie stoi na przeszkodzie, by wojewoda po dokonaniu kontroli i stwierdzeniu beczynności w tym zakresie podmiotu właścicielskiego, obok zastosowania sankcji przewidzianej w art. 8 ustawy, zawiadomił również sąd o zmianie właściciela – w trybie art. 36 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

3. Przedmiot sprawozdawczości

Odp.: Sprawozdawczość zgodnie z przepisami ustawy powinna obejmować przede wszystkim informacje o składanych wnioskach o ujawnieniu prawa własności w księgach wieczystych. Jednak, aby możliwy był do uzyskania efekt określony w art. 4 ust. 2 ustawy, informacje w tym zakresie powinny być ujęte w taki sposób, by pozwalały na przyporządkowanie danych do istniejącego krajowego zestawienia zbiorczego. Czynione to powinno być po to, by możliwym była aktualizacja krajowego zestawienia zbiorczego – w zakresie zmian dotyczących ksiąg wieczystych. Zatem przedmiotem aktualizacji nie powinny być zmiany dokonywane w ewidencji gruntów i budynków po dniu 19 maja 2009 r., np. wynikające z nowo zawieranych umów cywilnoprawnych, decyzji administracyjnych, czy podziałów nieruchomości.

4. Podmioty zobowiązane do sprawozdawania.

Odp.: Określenie rodzaju podmiotów zobowiązanych do sprawozdawania zostało wskazane w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy. W przypadku wątpliwości, w szczególności dotyczących innych niż starostowie organów reprezentujących Skarb Państwa, ustalenie takich podmiotów jest ściśle uzależnione od odrębnych przepisów

(np. ustawa o lasach, ustawa Prawo wodne etc.) na mocy których podmioty te są zobowiązane do zarządzania /gospodarowania mieniem w imieniu Skarbu Państwa. Przykładowo z zakresu ustawy - Prawo wodne, podmiotami sprawującymi uprawnienia i obowiązki właścicielskie mogą być – w zależności od rodzaju wód, ich umiejscowienia – marszałek województwa, dyrektor parku narodowego, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, starosta, czy też minister właściwy do spraw gospodarki morskiej. W razie wątpliwości dot. ustalenia jaki podmiot pełni prawa właścicielskie co do konkretnej nieruchomości, istotnym może być analiza jej umiejscowienia, czy rodzaju. Wówczas koniecznym może być wystąpienie (w aspekcie konkretnej nieruchomości) do odpowiadającego w największym stopniu w/w kryteriom podmiotu, względnie do właściwego ministra - o potwierdzenie bądź wskazanie podmiotu, który zgodnie z zapisem przedmiotowej ustawy będzie odpowiedzialny do sprawozdawania.

5. Czy można zmienić częstotliwość przesyłania sprawozdań do wojewody?

Odp.: Ustawa wskazuje, iż sprawozdania powinny być przekazywane w okresach miesięcznych. Nie przewiduje jednocześnie zmiany częstotliwości przekazywania sprawozdań do wojewody.

6. W jakiej sytuacji ustępuje obowiązek sprawozdawczy?

Odp.: Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy miesięczne sprawozdania dotyczą wykonania obowiązku składania wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności. O ile zatem zostały złożone wnioski dotyczące wszystkich wykazanych wcześniej nieruchomości, to wówczas z uwagi na brak konieczności dalszego wykonywania obowiązku sprawozdawczość jest bezprzedmiotowa. Warunkiem jednakże jest założenie, że po pierwsze pierwotnie sporządzane wykazy zawierały wszystkie nieruchomości podlegające inwentaryzacji, po drugie zaś sporządzone dotychczas sprawozdania co do formy pozwalały na zaktualizowanie krajowego zestawienia zbiorczego. O ile tak nie jest należy w pierwszym rzędzie uzupełnić wykazy, w drugim zaś przekazać sprawozdanie w formie pozwalającej na aktualizację (forma została określona w pismach MSWiA, GGK oraz instruktażu). Podnieść należy, iż możliwa jest sytuacja, w której w 100%-ym stopniu zrealizowano obowiązek ujawnienia prawa własności w księgach wieczystych w odniesieniu do

nieruchomości widniejących w wykazie, który nie został sporządzony w sposób zupełny.

Podsumowując, obowiązki sprawozdawcze powinny być realizowane do czasu, gdy sprawozdania obejmą wnioski o ujawnienie wszystkich nieruchomości ujętych w wykazie (sporządzonym w sposób kompletny), w stosunku do których własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego nie została ujawniona.

Należy też zauważyć, że dotychczas przekazywane przez wojewodów sprawozdania kwartalne sporządzone zostały za różne okresy i w różnej, niejednolitej formie, co w praktyce uniemożliwia wykonanie postanowień art. 4 ust. 2 ustawy. Dlatego wykonanie tego zadania w określonym szablonie, z wykorzystaniem ogólnodostępnej infrastruktury teleinformatycznej, umożliwi przeprowadzenie aktualizacji krajowego zestawienia zbiorczego nieruchomości zgodnie z przepisami. Zatem w przypadku 100% wykonania obowiązku wynikającego z art. 2 ustawy, właściwy organ powinien przekazać do właściwego urzędu wojewódzkiego prawidłowo wypełniony plik sprawozdawczy, celem prawidłowego zasilenia systemu IPE.

7. Jak można zweryfikować kompletność wykazu nieruchomości otrzymanego do dnia 19 maja 2009 r.?

Odp.: Z uwagi na to, iż odpowiedzialnym za sporządzenie wykazu jest starosta, czyli organ, który na podstawie art. 22 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* prowadzi ewidencję gruntów i budynków, uznać trzeba, iż organ ten jest w pełni odpowiedzialny za prawidłowość i kompletność wykonanego wykazu. W sytuacji niezgodnego ze stanem faktycznym sporządzenia wykazu, wydaje się, iż starosta powinien odpowiadać na zasadach ogólnych, wynikających z ustawy o samorządzie powiatowym. Ewentualna weryfikacja może mieć miejsce w toku przeprowadzanej przez wojewodę kontroli problemowej. Wskazaniem może być, aby wojewoda wykonujący zadania sprawozdawcze i kontrolne wynikające z ustawy, zalecił starostom konieczność prawidłowego stosowania przepisów ustawy, a w tym – w razie takiej potrzeby – ponownej weryfikacji, czy wykazy sporządzone do dnia 19 maja 2009 r. były wówczas kompletne i w zależności od sytuacji – niezwłocznego uzupełnienia o nieruchomości, jakie wówczas, na dzień sporządzenia wykazu winny być objęte inwentaryzacją. Wskazać trzeba, iż prawidłowość i kompletność

sporządzonych wykazów w sposób istotny wpływa na dalszą realizację pozostałych zadań wynikających z ustawy.

8. Jaka jest podstawa prawna definiowania przez GGK wytycznych dot. realizacji zapisów ustawy?

Odp.: Minister SWiA pismem z dnia 29 czerwca 2009 r. upoważnił Głównego Geodetę Kraju do realizacji zadań określonych w art. 1 ust. 4 oraz art. 4 ust. 2 ustawy. Przepisy te obejmują po pierwsze sporządzenie zestawienia zbiorczego nieruchomości dla obszaru całego kraju, po drugie jego uaktualnienie. Tym samym Minister SWiA upoważnił nadzorowany przez siebie organ, który posiada odpowiednią infrastrukturę teleinformatyczną, do realizacji technicznych aspektów ustawy. Zatem przedstawiane przez GGK zalecenia dotyczą technicznej strony realizacji ustawy, a w szczególności zasad korzystania z Modułu Integrującej Platformy Elektronicznej, obsługującego sprawozdawczość ze składania wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności, nie zaś interpretacji ustawy.

9. Czy brak wywiązania się w terminach określonych w ustawie z obowiązku złożenia wniosku o ujawnienie prawa własności nieruchomości SP lub j.s.t. zawsze powinien skutkować nałożeniem kary?

Odp.: Jest to uzależnione od faktycznych przyczyn niedopełnienia obowiązku. Zarówno sytuacja prawna nieruchomości, stan faktyczny, czy stan geodezyjny, mogą w sposób istotny wpływać na terminowość realizacji tego obowiązku. W przypadku podjęcia czynności wyjaśniających wojewoda powinien ocenić przyczyny niedopełnienia obowiązku i ściśle w zależności od ustaleń – bądź odstąpić od dalszej procedury karania, bądź po jej wszczęciu wydać stosowną decyzję, również z uwzględnieniem konieczności zastosowania odpowiedniej, proporcjonalnej do stopnia zaniechania, sankcji. Podkreślić należy, iż art. 8 ust. 1 ustawy wyraźnie określa, iż wojewoda nakładając karę pieniężną za naruszenie obowiązków określonych w art. 2 i art. 3 ust. 1 ustawy bierze pod rozwagę przyczyny zaniechania. Zatem wymierzenia sankcji nie można uznać za działanie automatyczne.

10. Rodzaj nieruchomości objętych procesem inwentaryzacji na mocy ustawy.

Odp.: Ustawa w art. 1 ust. 1 oraz art. 7 określa jakie nieruchomości zostały objęte procesem inwentaryzacji. Z analizy systemowej i teleologicznej przepisów ustawy wynika, iż inwentaryzacja ma dotyczyć wszystkich rodzajów nieruchomości sektora publicznego, które do dnia sporządzenia wykazu winny być jej poddane, a także nieruchomości spoza tego sektora (ale tylko tych, które są zabudowane, niepozostające w posiadaniu ich właścicieli, w których lokale są zajęte przez osoby objęte ustawą o ochronie praw lokatorów...). Jako przykład tych ostatnich można wskazać nieruchomości stanowiące własność przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni mieszkaniowych, spółek handlowych, towarzystw budownictwa społecznego, czy też nawet osób fizycznych – pod jednym wszakże warunkiem, by zachodziły przesłanki określone powyżej (druga część art. 1 ust. 1 ustawy).

W wykazie ujęte powinny być, jak wskazuje art. 1 ust. 1 ustawy, wszelkie nieruchomości, które na podstawie przepisów odrębnych stały się własnością Skarbu Państwa i w dacie sporządzania wykazu stanowią nadal własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego (gminy, powiatu, województwa). Wykazem mają być objęte nie tylko te nieruchomości, dla których własność Skarbu Państwa lub danej jednostki samorządu terytorialnego nie została ujawniona w księdze wieczystej, ale również te już ujęte w księgach wieczystych. Wprawdzie ustawodawca nie wskazał wprost aktów normatywnych, w których zawarte zostały w/w przepisy odrębne, to jednak w uzasadnieniu do ustawy wskazano ich przykłady (m.in. dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich, dekret z dnia 6 grudnia 1946 r. o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego w obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska, dekret z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska czy dekret z dnia 6 września 1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziem Odzyskanych). Lista innych aktów normatywnych została przedstawiona na końcu zestawienia. Nie ma ona jednak charakteru zamkniętego lecz orientacyjny.

Wykazem objęte powinny być zarówno nieruchomości gruntowe, jak i nieruchomości budynkowe czy nieruchomości lokalowe. Zatem również te nieruchomości gruntowe, które zostały oddane w użytkowanie wieczyste, winny być objęte inwentaryzacją (inaczej niż w określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami odpowiednich zasobach gminnych, powiatowych etc.).

Również ze względu na kryterium sposobu przeznaczenia nieruchomości ustawa nie różnicuje nieruchomości objętych inwentaryzacją. Bez względu zatem na ich rodzaj, wykazem objęte winny być czy to nieruchomości przemysłowe, rolne, leśne, mieszkaniowe, czy też zajęte pod drogi publiczne etc.

Takimi nieruchomościami, jak wskazuje *expressis verbis* art. 7 ustawy nie są nieruchomości objęte przepisami dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz.U. Nr 50, poz. 279).

W opinii MSWiA procesem inwentaryzacji winny być objęte również nieruchomości nabyte przez gminę w drodze komunalizacji – na podstawie ostatecznej decyzji właściwego organu. Generalnym bowiem założeniem ustawy było doprowadzenie do uporządkowania i ustalenia w księgach wieczystych stanu prawnego nieruchomości, w szczególności nieruchomości sektora publicznego. Aby zrealizować to zadanie niezbędne było dokonanie kompletnej inwentaryzacji sporządzonej na określony termin.

11. Kto ma dokonywać sprawozdawczości w sytuacji, gdy nieruchomość w ewidencji gruntów i budynków przynależy do Skarbu Państwa, a jednocześnie podlega z mocy prawa komunalizacji, przy czym nie zapadła decyzja administracyjna stwierdzająca komunalizację.

W takim przypadku proponuje się - w zależności od istniejącego w dotychczas przekazanym wykazie zapisu dotyczącego oznaczenia właściciela, a także w zależności od zakończenia ostateczną decyzją postępowania komunalizacyjnego:

- w sytuacji, gdy w wykazie jako właściciela wskazano Skarb Państwa, zaś ostatecznej decyzji komunalizacyjnej dotychczas nie wydano – by obowiązek sprawozdawczości spoczywał na organie reprezentującym Skarb Państwa; natomiast w przypadku, gdy w wykazie jako właściciela wskazano gminę, zaś ostatecznej decyzji komunalizacyjnej dotychczas nie wydano, należy rozważyć – w zależności od okoliczności sprawy - podjęcie działań zmierzających do uzyskania w/w decyzji; do tego czasu jednak – z uwagi na brak możliwości dokonywania oceny istnienia podstaw do komunalizacji przez inne poza wojewodą organy – należy podjąć czynności zmierzające do korekty przez starostę wypełnionego w tej części wykazu; tym samym obowiązek sprawozdawczości będzie należał do starosty lub innego podmiotu reprezentującego Skarb Państwa;

- w sytuacji, gdy w wykazie jako właściciela wskazano gminę, zaś ostateczna decyzja komunalizacyjna została już wydana – by obowiązek sprawozdawczości spoczywał na wójcie lub burmistrzu lub prezydencie miasta;
- w sytuacji, gdy w wykazie jako właściciela wskazano Skarb Państwa, zaś ostateczna decyzja komunalizacyjna została już wydana – by obowiązek sprawozdawczości spoczywał na wójcie lub burmistrzu lub prezydencie miasta. W tym przypadku starosta winien we współpracy z wójtem, wojewodą lub GGK, dokonać – w ramach sprostowania informacji o stan istniejący w dacie sporządzania wykazu – stosownych korekt w wykazie i ich importowania do IPE. Rozwiązanie takie wiąże się z istotną cechą ostatecznej decyzji komunalizacyjnej, polegającą na potwierdzeniu, usankcjonowaniu stanu prawnego, jaki z mocy prawa miał miejsce w dniu 27 maja 1990 r;

12. Czy wojewoda ma dokonywać kontroli prawidłowości sporządzenia wniosku o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności nieruchomości?

Odp.: Wojewoda nie jest organem właściwym do kontroli prawidłowości sporządzenia wniosku zarówno pod względem formalno-prawnym, jak i tym bardziej - merytorycznym. Ewentualne braki wniosku, jego formalna kompletność jest badana przez sąd i uzupełniana w toku postępowania sądowego. To wszakże nie wyklucza możliwości podjęcia czynności wyjaśniających, celem ewentualnego zastosowania normy określonej w art. 8 ustawy - w szczególności w sytuacji, gdy złożenie wniosku było pozorne. To jednak wymagać będzie udowodnienia w postępowaniu administracyjnym.

13. Czy uzasadniona jest rezygnacja z formy papierowej sprawozdań?

Odp.: Aktualnie obowiązująca ustawa nie reguluje formy w jakiej mają być przekazywane sprawozdania. To oznacza, iż odejście od dotychczasowej, stosowanej w praktyce formy papierowej, która nie była w pełni efektywna (ponieważ rodziła konieczność ponawiania / przepisywania przez kolejne podmioty tych samych danych), i zastosowanie formy elektronicznej wkomponowanej w infrastrukturę teleinformatyczną, jest jedynym, optymalnym rozwiązaniem, przyczyniającym się do osiągnięcia jednego z istotnych celów ustawy.

14. Czy powinno się z części inwentaryzacyjnej wykasowywać działki, które zmieniły właściciela i dodawać te, które stały się własnością?

Odp.: Praktyka taka stoi w sprzeczności z istotnym założeniem ustawy, tj. dokonaniem inwentaryzacji nieruchomości sektora publicznego na dzień najpóźniej do 19 maja 2009 r. W istocie z przekazanych w terminie ustawowym wykazów nie powinno się zasadniczo usuwać ustalonych nieruchomości sektora publicznego. Istnieje natomiast konieczność uzupełnienia wykazu o te nieruchomości sektora publicznego, które podlegając inwentaryzacji – na dzień sporządzenia wykazu (w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie przedmiotowej ustawy) - zostały pominięte, względnie sprostowania błędnie wpisanych danych w wykazach. Sytuację mogącą stanowić wyjątek od tej zasady przedstawiono poniżej.

15. Jak postępować w przypadku nieruchomości, które zostały błędnie pominięte w wykazie w dniu jego sporządzania, a w chwili obecnej, w wyniku podejmowanych czynności prawnych, nie stanowią nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy o ujawnieniu...?

Odp.: Z uwagi na zasadniczy cel ustawy, polegający na doprowadzeniu do ujawnienia praw do nieruchomości w księgach wieczystych, będący celem nadrzędnym w stosunku do celu częściowego, tj. inwentaryzacji nieruchomości, czyli tzw. oprzyrządowania dla realizacji ustawy, zasugerować należy nieuzupełnianie wykazu o takie nieruchomości. W istocie bowiem ewentualne wpisanie tego rodzaju nieruchomości będzie indyferentne z punktu widzenia realizacji obowiązku złożenia wniosku o ujawnienie. Inaczej ujmując, wobec nieruchomości, która niegdyś winna była być ujęta w wykazie, a została pominięta, nie byłoby możliwości złożenia wniosku o ujawnienie na podstawie art. 2 ustawy.

16. Jak poprawnie opisywać pliki sprawozdania, przy ich imporcie do systemu IPE. Przy imporcie sprawozdań do systemu IPE sporządzonego wg punktu 2 tego pisma i plik opisany tak, jak na stronie 31 podręcznika, nie daje się zaimportować. Daje się natomiast zaimportować, kiedy z końca opisu pliku usunie się xls.

Odp.: Rozszerzenie systemowe pliku sprawozdania „.xls” jest domyślne ukryte w systemach operacyjnych Windows. Dopisanie do nazwy pliku sprawozdania końcówki .xls powoduje w efekcie zmianę nazwy pliku na

„sprawozdanie_0000_plik1.xls.xls”, która jest niezgodna z wzorem opisanym w podręczniku użytkownika.

17. Propozycja spowodowania zamiany miesięcznej sprawozdawczości podmiotów na kwartalną, celem dostosowania do rytmu wojewodów.

Odp.: Aktualnie ustawa nie daje takiej możliwości.

18. Kto ma uzupełniać część szarą, a kto pomarańczową sprawozdania?

Odp.: Sprawozdanie opiera się na wykazie – części białej i szarej, a dodatkowo zawiera część pomarańczową dotyczącą informacji o składanych wnioskach o ujawnienie. W opinii MSWiA - skoro na staroście leżał obowiązek sporządzenia wykazów, to także ten organ będzie zobowiązany do uzupełnienia części szarej (dot. księgi wieczystej) – o ile dane w tym zakresie istniały w dniu sporządzania wykazu, czyli o ile na ten dzień była założona księga wieczysta.

19. Jaka jest rola wojewody w procesie sprawozdawczym – czy wyłącznie generowanie sprawozdań kwartalnych, czy też dyscyplinowanie podmiotów do sprawozdawczości?

Odp.: W uzasadnieniu do obowiązującej ustawy wskazane zostało, iż sprawozdania są składane celem nie tylko uaktualniania zestawień zbiorczych, ale także celem obserwacji i kontroli postępu prac związanych z ujawnianiem własności w księgach wieczystych. Zatem rolą wojewody jest również weryfikowanie przebiegu wykonywania obowiązku przez poszczególne podmioty, a zatem w przypadku bezczynności danego podmiotu (braku sprawozdań) – interwencji celem sprawdzenia i skontrolowania tego przyczyn. Sprawozdawczość jest zatem również materiałem wyjściowym do podjęcia ewentualnej kontroli, łącznie z zastosowaniem sankcji określonych w art. 8 ustawy. Odpowiedź udzielona również do pytania nr 9 i 12.

20. Jakie działania należy podjąć, gdy właściwe podmioty informują wojewodę o niewykonaniu obowiązków wynikających z ustawy (składania wniosków bądź sprawozdawczości), jakie zaś, gdy nie informują o tym wojewody?

Odp.: Odpowiedź częściowo udzielona już została do pytania nr 9. Sytuację tą reguluje art. 8 ustawy, który przewiduje możliwość nałożenia kary w wysokości od 1 do 3 miesięcznego wynagrodzenia. Rozważyć można również – szczególnie w

przypadku nieuzasadnionego braku składania sprawozdawczości - sięgnięcie do środków określonych w art. 96 ustawy o samorządzie gminnym (lub odpowiadających mu przepisów innych ustaw) i wezwać wójta do zaprzestania naruszeń przepisów ustawy, zaś w przypadku dalszej beczynności – skorzystanie z dalej idących konsekwencji opisanych w tym przepisie.

21. Generowanie sprawozdań

Odp.: Z uwagi na podłączenie do IPE zarówno starostów jak i wojewodów – to te lokalizacje mogą dokonywać generowania podkładów do sprawozdań. Z uwagi na zautomatyzowany proces generowania, a następnie ewentualnego elektronicznego przekazywania tego podkładu na wskazane wcześniej adresy poczty elektronicznej podmiotów zobowiązanych do składania sprawozdań miesięcznych, nie wydaje się, iż jest to realnie pracochłonne zadanie czy to dla starostw czy też dla urzędów wojewódzkich. W sytuacji braku współpracy w tym zakresie ze strony starostw wydaje się zasadnym rozważenie - na gruncie obecnej ustawy – dokonania realizacji tych czynności przez urzędy wojewódzkie, co da gwarancję koordynacji, a tym samym skuteczności, pewności i terminowości wykonania sprawozdawczości.

Istotnym jest, by – w razie takiej konieczności - przed dystrybucją wygenerowanych szablonów sprawozdawczych z systemu IPE uzupełniona została przez właściwego starostę część przedmiotowa i podmiotowa (oparta na wykazie) w zakresie danych istniejących w dniu sporządzenia wykazu.

22. Czy sprawozdawczość w systemie IPE mieści się w zakresie obowiązku składania miesięcznych sprawozdań?

Odp.: Sprawozdawczość jest realizowana po pierwsze dla wykazania, iż podmiot posiadający uprawnienia i obowiązki właścicielskie realizuje obowiązek składania wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości, po drugie zaś dla dokonania aktualizacji krajowego zestawienia zbiorczego. Z uwagi na to, iż ustawodawca nie określił formy przekazywania sprawozdań, a utworzony Moduł IPE pozwala na importowanie sprawozdań w formie elektronicznej, uznać należało, iż jest to optymalny i najskuteczniejszy – dla realizacji przepisów ustawy - sposób sprawozdawania. Przede wszystkim jest to sposób, który jest zgodny również z obecnymi przepisami ustawy. W przypadku zakończenia składania określonych ustawą wniosków, mając na względzie cel sprawozdawczości

prowadzonej na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy, jakim jest uaktualnienie krajowego zestawienia zbiorczego, sporządzonego na podstawie art. 1 ust. 4, należy jednorazowo zasilić Moduł systemu IPE poprzez import sprawozdań, obejmujących dotychczasowy okres realizacji postanowień ustawy. Wykonanie powyższego zadania doprowadzi do sytuacji, w której stan zaprezentowany w systemie IPE będzie zgodny ze stanem prawnym zdefiniowanym w ustawie (będzie aktualny o informacje wynikające ze składanych wniosków o ujawnienie).

Podsumowując - składane dotychczas sprawozdania nie posiadały jednolitej formy, zawierały odmienny zakres zawartości, a także w niektórych przypadkach były sporządzane za różne okresy. Nie pozwalały one na aktualizację krajowego zestawienia zbiorczego w oparciu o informacje o wypełnieniu obowiązku z art. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o *ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego* (Dz. U. Nr 191, poz. 1365 z późn. zm.). Stąd konieczność prowadzenia procesu sprawozdawczości w systemie IPE, na bazie określonego szablonu. Wspomniane umożliwi aktualizację krajowego zestawienia zbiorczego.

23. Czy gminy lub marszałek mają robić sprawozdawczość w sposób elektroniczny, czy papierowo?

Odp.: W związku z prowadzeniem sprawozdawczości z wykorzystaniem Modułu IPE uzasadniona jest rezygnacja z formy papierowej i zastosowanie formy elektronicznej – dla uproszczenia i przyspieszenia realizacji ustawy.

24. Kto powinien dokonywać uzupełnienia lub sprostowania wykazu?

Odp.: Czynności tych powinien dokonywać przede wszystkim podmiot dokonujący sporządzenia wykazu, czyli starosta.

25. Jak mimo wszystko można weryfikować kompletność wykazu?

Odp.: Poprzez kontrole problemowe, poprzez wystąpienia do podmiotów właścicielskich o informacje, opinię, czy wszystkie nieruchomości, których dotyczy ustawa zostały ujęte w wykazie, poprzez analizę samych wykazów, co do wypełnienia obu części wykazu, poprzez poinformowanie starosty na piśmie o konieczności zgodnego z ustawą kompletnego sporządzenia wykazu, od czego zależy dalsza realizacja zapisów ustawy.

26. Dlaczego wiele zadań jest nałożonych na wojewodów?

Odp.: Wynika to z przepisów ustawy, która nałożyła również obowiązki na inne podmioty sprawujące uprawnienia właścicielskie oraz inne organy administracji publicznej.

27. Czy zasadnym jest dokonywanie sprawozdaniami aktualizacji zestawienia krajowego w sytuacji, gdy analiza wykazuje, że wykaz jest nieprawidłowo sporządzony po stronie dot. ksiąg wieczystych.

Odp.: W takiej sytuacji niezbędnym może być niezwłoczna korekta wykazu przez właściwego starostę.

28. Czy można znieczulić system IPE na rozróżnianie wielkie/male litery?

Odp.: Obecnie system został poprawiony i wielkość liter nie ma wpływu na generowanie oraz import sprawozdań/wykazów.

29. Jak wygenerować sprawozdanie, obejmujące wyłącznie nieruchomości, których właścicielem lub władającym jest podmiot odpowiedzialny za aktualizację danych, np. gmina, nadleśnictwo, RZGW? W wyniku generowania sprawozdań z opcją „Sposób podziału plików = Jednostka ewidencyjna” powstało 151 plików tam, gdzie wykaz zawierał zaledwie kilkanaście różnych nazw w kolumnie Jednostka ewidencyjna.

Odp.: Aby wygenerować pełne dane po nazwie władającego ta nazwa musi być zgodna z nazwami wprowadzonymi do wykazu przez starostę dla każdej działki. Nazwy te muszą być jednolite w danym pliku. Jeśli przykładowo pytamy o „Lasy” to nazwa ta musi figurować w każdym wierszu (dla każdej działki) danej nieruchomości; sytuacje w której nazwa występuje tylko dla pierwszej działki a dalej pola są puste albo wpisane są informacje typu „j.w.” lub znajdują się wpisy niejednoznaczne (różni władający) są niedopuszczalne. System nie jest w stanie samodzielnie określić przynależności nieruchomości.

Opisana sytuacja generowania zbyt dużej ilości plików jest błędem systemu i błąd ten jest aktualnie poprawiany.

30. Czy jest możliwa modyfikacja programu generującego sprawozdanie polegająca na „podpowiadaniu” w polu „Jednostka ewidencyjna” lub „Odpowiedzialny za ujawnienie” (prawdopodobnie jest to kolumna arkusza nazwana „Władający nieruchomością”) wartości faktycznie występujących w bazie?

Odp.: Nie istnieje możliwość podpowiadania wartości występujących w bazie. Taka modyfikacja byłaby dużą zmianą systemu i jej „użyteczność” zależna byłaby tylko od jakości wprowadzonych danych.

31. W obecnych sprawozdaniach dużym utrudnieniem dla podmiotów odpowiedzialnych za aktualizację sprawozdań jest fakt, że nieruchomości danej jednostki ewidencyjnej a nawet działki danej nieruchomości są rozrzucone po arkuszu. Nałożona ochrona arkusza xls pozbawia osobę pracującą z dużym plikiem danych (często kilkanaście lub kilkadziesiąt tysięcy wierszy/działek pochodzących także z innych gmin powiatu) możliwości sortowania i filtrowania według potrzebnych do identyfikacji nieruchomości kolumn, jak np. jednostka ewidencyjna, właściciel czy władający. Czy można spowodować posortowanie rekordów w bazie nieruchomości przed wkopiowaniem do sprawozdania - pliku Excela?

Odp.: Obecnie system został poprawiony; wygenerowane sprawozdania są posortowane po kolumnie jednostka ewidencyjna.

32. Osoby aktualizujące sprawozdania prowadzą prace zarówno nad częścią ewidencyjną (weryfikują stan posiadania usuwając działki, które zmieniły właściciela i dodając działki, które stały się własnością), jak i częścią sprawozdawczą oraz wieczysto-księgową. Według Głównego Geodety Kraju, Pani Jolanty Orlińskiej (pismo z 15 kwietnia 2011) nie należy niczego z wykazu usuwać a dodawać tylko nieruchomości wymienione w art. ust.1 ustawy a nie ujęte w wykazie w roku 2009. Czy można jednoznacznie określić zakres objęty aktualizacją i rozesłać jako wytyczne podmiotom odpowiedzialnym?

Odp.: Odpowiedź udzielona już została do pytania nr 1. Z technicznego punktu widzenia sprawozdania muszą być sprawdzane i wypełniane zarówno w części szarej jak i pomarańczowej.

33. Jak pisze sprawozdawca z RZGW, cyt.: „żadne z przepisów ustawy z 7 września 2007 r. nie nakazywały ewidencjonowania takich danych [...] RZGW we Wrocławiu posiada w zarządzie ponad 9,5 tysiąca działek zlokalizowanych w 41 starostwach. Zarząd nie dysponuje programem ewidencyjnym, z którego można byłoby wymagane do uzupełnienia dane pobrać.” Czy można rozważyć zasadność wypełniania wszystkich kolumn R0-R9?

Odp.: Na podstawie dotychczasowych doświadczeń (zgłaszanych problemów) i analiz danych przekazywanych w sprawozdaniach, podjęte zostały działania zmierzające do uproszczenia procesu sprawozdawczości - poprzez zawężenie zakresu części sprawozdawczej.

34. Z większości pism otrzymanych z Jednostek zobowiązanych do aktualizacji wygenerowanych z systemu IPE sprawozdań można wysnuć wniosek, że sprawozdawcy nie do końca rozumieją, że otrzymali zestaw danych o nieruchomościach według stanu na rok 2008-2009. Reakcją na prawie puste – w części wieczysto-księgowej i sprawozdawczej – arkusze xls jest oburzenie i domaganie się od starostów sprawozdań, zawierających dane o nieruchomościach, które przekazywano w ostatnich dwóch latach na bieżąco do Powiatowego Biura Ewidencji i Katastru. Czy można rozważyć korzyści (w stosunku do strat) płynące z zainicjowania procesu generowania aktualnych wykazów nieruchomości wprost z ewidencji gruntów i budynków?

Odp.: Proces aktualizacji krajowego zestawienia zbiorczego, oparty na sprawozdawczości, dotyczy stanu inwentaryzacji nieruchomości dokonanej przez starostę na dzień sporządzenia wykazu. Natomiast wzór wykazu został określony w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 stycznia 2008 r.

35. Aktualizacja sprawozdań, zawierających wykaz nieruchomości wg stanu na rok 2008-2009, wymaga ponownego sięgania do dokumentów źródłowych i ręcznego wpisywania do arkuszy xls sprawozdań danych o nieruchomościach objętych procesem ujawnienia (badanie ksiąg wieczystych, zakładanie nowych ksiąg i prostowanie wpisów w istniejących) w okresie ostatnich dwóch lat. Wymaga to dużego nakładu czasu i pracy, co często koliduje z bieżącymi obowiązkami pracowników jednostek (zgłaszane braki kadrowe). Czy można

zmienić częstotliwość przysyłania sprawozdań do Wojewody z miesięcznej na kwartalną – i takie sprawozdania od razu importować do systemu IPE?

Odp.: Odpowiedź udzielona już została do pytania nr 5.

36. Niektóre z nadesłanych sprawozdań miały wykasowane powtarzające się przy każdej działce danej nieruchomości nazwy jednostek ewidencyjnych i obrębów, itp. Postąpiono tak zgodnie z instrukcją umieszczoną w zakładce Legenda arkusza sprawozdania. Czy można poprawić treści umieszczone w zakładce Legenda, które pochodzą z roku 2009 i nie przystają do obecnie obowiązujących zasad?

Odp.: Tak, Legenda zostanie poprawiona. Niemniej, podstawą wypełniania sprawozdań jest instrukcja - Podręcznik użytkownika, rozdział 5, który określa sposób postępowania ze sprawozdaniami. Podręcznik użytkownika został za pośrednictwem MSWiA przekazany do wszystkich województw i jest również dostępny w systemie IPE, po uprzednim zalogowaniu do systemu (zakładka Nieruchomości SP). Zaproponowano także przekazanie Podręcznika w formie elektronicznej wraz z plikami sprawozdań do organów odpowiedzialnych za proces sprawozdawczy.

37. Wielu sprawozdawców informuje o zakończeniu realizacji obowiązku w 100%. W piśmie Sekretarza Stanu Tomasza Siemoniaka (pismo z 14 kwietnia 2011) czytamy: „Możliwa jest sytuacja, w której w 100%-ym stopniu zrealizowano obowiązek ujawnienia prawa własności w odniesieniu do nieruchomości widniejących w wykazie, który nie został sporządzony w sposób zupełny.” Jak zweryfikować kompletność wykazu nieruchomości, który jednostka otrzymała od Starosty w 2008 lub 2009 roku?

Odp.: Odpowiedź udzielona już została do pytań nr 6 i 7.

38. Jak uniknąć powtarzalności numeru w kolumnie „Lp. nieruchomości” w obrębie powiatu, kiedy każda gmina ma ten sam zestaw nieruchomości w sprawozdaniu generowanym z dokładnością do filtra: województwo/ powiat/ właściciel=gmina?

Odp.: Sposób dodawania nowych nieruchomości jest opisany w Podręczniku użytkownika, rozdział 5.2. „Liczba porządkowa powinna być unikalna w ramach

zakładki”. Nie ma znaczenia ile będzie plików dla tego samego zestawu nieruchomości.

39. Wśród zgłaszanych problemów pojawiły się uwagi dotyczące niezgodności danych o nieruchomościach w wygenerowanym z platformy IPE sprawozdaniu w stosunku do danych przekazanych w wykazach w roku 2009. Przesunięte numery ksiąg wieczystych w wierszach arkusza, brak treści w polu „Tytuł prawny”, brak danych o liczbie działek w księdze wieczystej.

Odp.: System generuje sprawozdania na podstawie danych wprowadzonych w plikach wykazów. Jeśli pojawiają się różnice to wynikają one z błędnego wypełnienia wykazów (np.: wpisanie nazwy jednostki ewidencyjnej tylko raz dla całego zbioru nieruchomości tej jednostki lub wpisywanie istotnych informacji takich jak pole powierzchni nieruchomości w wierszu, który nie posiada nr działki ewidencyjnej, bo ta działka występuje tylko po stronie wieczystoksięgowej lub wpisywanie informacji dla danej działki w kilku wierszach itp.). Bardziej szczegółowej technicznej oceny wygenerowanego sprawozdania można dokonać jedynie poprzez zgłoszenie do CODGiK (telefoniczne, drogą elektroniczną) konkretnego zaistniałego problemu.

40. Czy podmioty, które przed wdrożeniem nowej formy sprawozdawczości o zakończeniu procesu ujawniania prawa własności w księgach wieczystych poinformowały wojewodę w dalszym ciągu zobowiązane są do przekazywania sprawozdań, jeśli po załadowaniu sprawozdania do systemu IPE raport błędów wskazał na występowanie błędów niekrytycznych bądź ostrzeżeń?

Odp.: Odpowiedz udzielona już została do pytania nr 22. Z technicznego punktu widzenia, aby mówić o zakończonym procesie ujawniania, pożądanym jest by wszystkie załadowane wcześniej wykazy miały docelowo wypełnione zarówno część ewidencyjną i wieczysto-księgową (inaczej mówiąc wszystkie wykazane wykazami nieruchomości powinny być ujawnione). Zatem zarówno błędy niekrytyczne jak i ostrzeżenia zasadniczo powinny ulec modyfikacji. Z uwagi na dużą skalę błędów typu ostrzeżenia i w niektórych przypadkach brak możliwości poprawienia (np. nazwa jednostki ewidencyjnej lub format daty), skupić należy się przede wszystkim na błędach niekrytycznych odrzucających wiersze. Docelowo będziemy zmierzać do zawężenia listy ostrzeżeń, tak aby raporty importów były bardziej czytelne.

41. Czy raz otrzymane od starosty sprawozdanie wygenerowane z systemu IPE może być uaktualniane i uzupełniane a następnie ładowane do systemu IPE przez wojewodę w następnych miesiącach, czy co miesiąc należy sporządzać sprawozdanie na nowo wygenerowanym z systemu IPE szablonie w formacie xls otrzymanym od starosty?

Odp.: Sprawozdania należy sporządzać w ustawowych terminach i za każdym razem muszą to być sprawozdania wygenerowane na nowo z systemu IPE. Tylko takie aktualnie wygenerowane sprawozdania będą zawierały pełną informację o nieruchomościach.

42. Czy należy przekazywać do poprawy sprawozdania, po załadowaniu których do systemu IPE raport błędów wskazał na występowanie błędów niekrytycznych i/lub ostrzeżeń?

Odp.: Tak, raporty powinny być zwrócone do odpowiedniego organu, celem poprawienia aktualnego sprawozdania, dla którego wystąpiły ww. błędy.

43. Czy inne podmioty objęte obowiązkiem sprawozdawczym np. gminy czy nadleśnictwa zobowiązane są do uzupełniania, aktualizowania części dot. ksiąg wieczystych (część szara) czy uzupełniają tylko część sprawozdawczą (część pomarańczowa)?

Odp.: Odpowiedź udzielona już została do pytania nr 18. Z technicznego punktu widzenia sprawozdania muszą być sprawdzane i uzupełniane zarówno w części szarej jak i pomarańczowej. Część pomarańczowa w całości dedykowana jest podmiotom odpowiedzialnym za sprawozdawczość. W odniesieniu od części szarej – jeżeli na dzień sporządzenia wykazów założona była księga wieczysta, to starosta, jako organ odpowiedzialny za sporządzenie wykazów, powinien tę część uzupełnić, w przeciwnym wypadku część wieczysto-księgową uzupełnia organ odpowiedzialny za sprawozdawczość.

44. Jak system IPE traktuje dane ewidencyjne EWID 2000, z danymi podanymi w wykazie i sprawozdaniu, oraz podanie właściwego opisu tabeli ze strony 9 podręcznika. Przykładowo w EWID 2000 właścicielem jest województwo podlaskie, natomiast wykaz i sprawozdanie używa nazwy samorząd województwa.

Innym przykładem jest nazewnictwo w EWID 2000 dla miasta (np. dla miasta Kolno w EWID jest to termin Kolno, zaś dla gminy wiejskiej Kolno jest to termin Kolno gmina, natomiast w wykazie i sprawozdaniu jest to gmina miejska i gmina wiejska. Problem pojawił się, gdy trzeba było wygenerować z wykazu sprawozdanie przykładowo dla województwa podlaskiego. System IPE nie pozwolił na wygenerowanie tego sprawozdania. Co należy więc zrobić, aby dane w wykazie mogły ulec zmianie, ponieważ aktualnie tych danych nie da się zmienić (system nie pozwala ich zmienić). Czy w tym stanie rzeczy, należy ręcznie dokonać zmiany tego nazewnictwa zgodnego z wykazem, ale już w sprawozdaniu. Pojawia się dalej pytanie, czy zaimportowane sprawozdanie z dokonaną zmianą nazewnictwa pozwoli na zmianę zapisów wykazu w ramach IPE. Zasadnym staje się więc wskazanie i podanie ścieżki właściwego opisu tabeli podanej na stronie 9 podręcznika użytkownika modułu Nieruchomości SP, nie tylko dla powyższego przypadku, jak też innych podmiotów do wygenerowania sprawozdania.

Odp.: Dane ewidencyjne powinny być wpisywane w wykazy zgodnie z zamieszczonymi w szablonach słownikami. Jeśli nazwy (np. nazwa jednostki ewidencyjnej) nie pokrywają się z nazwami występującymi w słownikach wykazów, wówczas mogą wystąpić błędy przy generowaniu sprawozdań. Błędy te będą polegały na tym, że nie będzie możliwe wygenerowanie sprawozdania po nazwie występującej w pierwotnym Wykazie, ponieważ jedynie obowiązującymi nazwami są nazwy usystematyzowane w słownikach wykazów i sprawozdań. Rozwiązaniem takiego problemu jest generowanie sprawozdań w podziale na typ właściciela (Skarb Państwa, zasób wojewódzki, powiat, gmina, inne). W tym przypadku dane zostaną wygenerowane dla poszczególnych typów właścicieli i będą posortowane po nazwie „jednostka ewidencyjna”. Dokładna poprawiona instrukcja (Podręcznik użytkownika) opisująca powyższe zagadnienie oraz uwzględniająca wprowadzone poprawki zostanie niebawem umieszczona w module Nieruchomości SP systemu IPE.

45. Sporządzenie sprawozdania. Czy nie jest błędem sporządzenie sprawozdania, poprzez wycięcie z wykazu posiadanego przez starostów pozycji dotyczących tylko danej gminy. Przykładowo, czy z wykazu dla powiatu można wyciąć podmiot np. Kolno gmina wiejska i przekopiować go pustego sprawozdania będącego w systemie IPE, a następnie przesłać go do Wójta Gminy, celem uzupełnienia części sprawozdawczej.

Odp.: Nie można tak zrobić - „przeklejając” dane z wykazu do sprawozdania nie jesteśmy w stanie uzupełnić kolumny „unikalny identyfikator techniczny”, ponieważ ten identyfikator nadawany jest jednorazowo przez system w momencie pierwszego generowania sprawozdania. Tak przygotowane sprawozdanie będzie błędne i uniemożliwi jego import do systemu IPE. Wygenerowanie poprawnego sprawozdania jest możliwe jedynie przez system IPE; w przypadku kiedy wiadomo, że dla danego obszaru lub podmiotu dane nieruchomości SP i j.s.t. nie występują w systemie (nie zostały przekazane wykazami) system przekieruje użytkownika do pustego szablonu sprawozdania.

46. Jak system rozpoznaje zakończenie procedury sporządzenia wykazu? Z podręcznika, jak i ustawy, nie wynika, jak starostowie i wojewodowie mają rozumieć czynność zakończenia sporządzenia wykazu w odniesieniu do poszczególnych nieruchomości w tym wykazie, jak i całego wykazu. Przykładowo, czy system sam rozpoznaje zakończenie tego procesu poprzez równoznaczny zapis wynikający z ewidencji gruntów i księgi wieczystej, bez konieczności wypełniania części kremowej sprawozdania. Kiedy zapis w ewidencji gruntów i w księdze wieczystej jest ten sam, to, czy zachodzi potrzeba wypełniania całej części kremowej sprawozdania, czy też, wypełnia się tylko część tych kolumn, względnie jedną - ze wskazaniem których, lub której, czy generalnie system potrzebuje wypełnienie całej kremowej części sprawozdania. Jest też pytanie, jak system rozpoznaje przypadki złożonego wniosku do ksiąg wieczystych, czy traktuje to jako czynność zakończenia sporządzenia wykazu dla danej nieruchomości, czy też, do tego zakończenia są niezbędne pozostałe dane, takie jak nr nowej założonej księgi wieczystej, względnie data zmiany zapisu w istniejącej księdze wieczystej, lub jej zamknięcia (wypełnianie części kremowej sprawozdania).

Odp.: Odpowiedź udzielona już została do pytań nr 6 i 7. Z technicznego punktu widzenia sprawozdania muszą być sprawdzane i wypełniane zarówno w części szarej jak i pomarańczowej. Wypełnienie jedynie części pomarańczowej nie określa jednoznacznie czy dana nieruchomość została ujawniona i jaka KW została dla niej założona.

Lista przykładowych aktów normatywnych, w których zawarte zostały przepisy odrębne:

- dekret PKWN z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (Dz.U. z 1944 r. Nr 4, poz. 16),
- dekret PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz.U. z 1944 r. Nr 4, poz. 17),
- dekret PKWN z dnia 23 września 1944 r. Kodeks Karny Wojska Polskiego (Dz.U. z 1944 r. Nr 6, poz. 27),
- dekret PKWN z dnia 25 października 1944 r. o zwalczaniu spekulacji wojennej (Dz.U. z 1944 r. Nr 9, poz. 49),
- dekret PKWN z dnia 30 października 1944 r. o ochronie Państwa (Dz.U. z 1944 r. Nr 10, poz. 50),
- dekret PKWN z dnia 4 listopada 1944 r. o środkach zabezpieczających w stosunku do zdrajców Narodu (Dz.U. z 1944 r. Nr 11, poz. 54),
- dekret PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz.U. z 1944 r. Nr 15, poz. 82),
- dekret PKWN z dnia 17 stycznia 1945 r. w sprawie zmiany dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz.U. z 1945 r. Nr 3, poz. 9),
- dekret z dnia 15 stycznia 1945 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. z 1945 r. Nr 4, poz. 14),
- dekret z dnia 28 lutego 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz.U. z 1945 r. Nr 7, poz. 30),
- dekret z dnia 2 marca 1945 r. o majątkach opuszczonych i porzuconych (Dz.U. z 1945 r. Nr 9, poz. 45),
- dekret z dnia 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego (Dz.U. z 1945 r. Nr 13, poz. 72),
- ustawa z dnia 6 maja 1945 r. o majątkach opuszczonych i porzuconych (Dz.U. z 1945 r. Nr 17, poz. 97),
- ustawa z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz.U. z 1945 r. Nr 17, poz. 96),
- dekret z dnia 7 maja 1945 r. o upaństwowieniu Muzeum Narodowego w Warszawie (Dz.U. z 1945 r. Nr 18, poz. 98),

- dekret z dnia 29 maja 1945 r. o zniesieniu Polskiego Instytutu Rozrachunkowego i o zleceniu Narodowemu Bankowi Polskiemu czynności związanych z wykonaniem międzynarodowych umów rozrachunkowych (Dz.U. z 1945 r. Nr 25, poz. 147),
- ustawa z dnia 23 lipca 1945 r. o zmianie ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o majątkach opuszczonych i porzuconych (Dz.U. z 1945 r. Nr 30, poz. 179),
- dekret z dnia 6 czerwca 1945 r. o mocy obowiązującej orzeczeń sądowych, wydanych w okresie okupacji niemieckiej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1945 r. Nr 25, poz. 151),
- dekret z dnia 6 czerwca 1945 r. o Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach (Dz.U. z 1945 r. Nr 25, poz. 154),
- dekret z dnia 23 czerwca 1945 r. Kodeks Wojskowego Postępowania Karnego (Dz.U. z 1945 r. Nr 36, poz. 216),
- dekret z dnia 8 października 1945 r. o Państwowych Zakładach Hodowli Roślin (Dz.U. z 1945 r. Nr 44, poz. 250),
- dekret z dnia 26 października 1945 r. o prawie zabudowy (Dz.U. z 1945 r. Nr 50, poz. 280),
- dekret z dnia 26 października 1945 r. o uzupełnieniu ustawy z 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz.U. z 1945 r. Nr 50, poz. 283),
- dekret z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz.U. z 1945 r. Nr 50, poz. 281),
- dekret z dnia 30 października 1945 r. o zmianie ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz.U. z 1945 r. Nr 55, poz. 307),
- dekret z dnia 16 listopada 1945 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz.U. z 1945 r. Nr 53, poz. 300),
- dekret z dnia 28 listopada 1945 r. o przejęciu niektórych nieruchomości ziemskich na cele reformy rolnej i osadnictwa (Dz.U. z 1945 r. Nr 57, poz. 321),
- ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz.U. z 1946 r. Nr 3, poz. 17),
- dekret z dnia 22 lutego 1946 r. o zmianie ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz.U. z 1946 r. Nr 11, poz. 73),
- dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich (Dz.U. z 1946 r. Nr 13, poz. 87),

- dekret z 24 kwietnia 1946 r. o przejęciu agend, majątku i zobowiązań Centralnej Kasy Spółek Rolniczych przez Bank Gospodarstwa Spółdzielczego (Dz.U. z 1946 r. Nr 18, poz. 120),
- dekret z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz.U. z 1946 r. Nr 30, poz. 192),
- dekret z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939–1945 (Dz.U. z 1946 r. Nr 41, poz. 237),
- dekret z dnia 13 września 1946 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego osób narodowości niemieckiej (Dz.U. z 1946 r. Nr 55, poz. 310),
- dekret z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz.U. z 1946 r. Nr 49, poz. 279),
- dekret z dnia 19 września 1946 r. o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 listopada 1936 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1946 r. Nr 54, poz. 304),
- dekret z dnia 15 listopada 1946 r. o zajęciu majątku państw pozostających z Państwem Polskim w stanie wojny w latach 1939–1945 i majątku osób prawnych i obywateli tych państw oraz o zarządzie przymusowym nad tymi majątkami (Dz.U. z 1946 r. Nr 62, poz. 342),
- dekret z dnia 10 grudnia 1946 r. o zmianie dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (Dz.U. z 1946 r. Nr 69, poz. 376),
- dekret z dnia 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych (Dz.U. z 1947 r. Nr 21, poz. 84),
- ustawa z dnia 2 czerwca 1947 r. o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym (Dz.U. z 1947 r. Nr 43, poz. 218),
- ustawa z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1948 r. Nr 54, poz. 433),
- ustawa z dnia 4 lipca 1947 r. w sprawie zmiany dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 listopada 1936 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1947 r. Nr 52, poz. 272),

- dekret z dnia 5 września 1947 r. o przejściu na własność Państwa mienia pozostałego po osobach przesiedlonych do Z.S.R.R. (Dz.U. z 1947 r. Nr 59, poz. 318),
- dekret z 22 października 1947 r. o przepadku majątku (Dz.U. z 1947 r. Nr 65, poz. 390),
- dekret z dnia 7 kwietnia 1948 r. o wywłaszczeniu majątków zajętych na cele użyteczności publicznej w okresie wojny 1939–1945 (Dz.U. z 1948 r. Nr 20, poz. 138),
- ustawa z dnia 16 czerwca 1948 r. o uprawnieniach osób, które przed dniem 13 września 1944 r. otrzymały we władanie grunty, wchodzące w skład nieruchomości ziemskich, przeznaczonych na cele reformy rolnej (Dz.U. z 1948 r. Nr 33, poz. 222),
- ustawa z dnia 25 czerwca 1948 r. o rozwiązywaniu nieczynnych związków zawodowych i ich zrzeszeń (Dz.U. z 1948 r. Nr 34, poz. 230),
- ustawa z dnia 25 czerwca 1948 r. o podziale nieruchomości na obszarach miast i niektórych osiedli (Dz.U. z 1948 r. Nr 35, poz. 240),
- dekret z dnia 25 października 1948 r. w sprawie zmiany dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz.U. z 1948 r. Nr 50, poz. 389),
- dekret z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych (Dz.U. z 1948 r. Nr 52, poz. 410),
- dekret z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz.U. z 1948 r. Nr 52, poz. 412),
- ustawa z dnia 18 listopada 1948 r. o przejściu na własność Państwa niektórych lasów i innych gruntów samorządowych (Dz.U. z 1948 r. Nr 57, poz. 456),
- ustawa z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 1949 r. Nr 25, poz. 180),
- dekret z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz.U. z 1949 r. Nr 27, poz. 197),
- dekret z dnia 27 lipca 1949 r. o przejęciu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich, położonych w niektórych powiatach województwa białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego (Dz.U. z 1949 r. Nr 46, poz. 339),

- dekret z dnia 5 sierpnia 1949 r. o zmianie niektórych przepisów prawa o stowarzyszeniach (Dz.U. z 1949 r. Nr 45, poz. 335),
- dekret z dnia 16 sierpnia 1949 r. o wymianie gruntów (Dz.U. z 1949 r. Nr 48, poz. 367),
- dekret z dnia 28 września 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 5 września 1947 r. o przejściu na własność Państwa mienia pozostałego po osobach przesiedlonych do Z.S.R.R. (Dz.U. z 1949 r. Nr 53, poz. 404),
- dekret z dnia 28 września 1949 r. o zniesieniu instytucji państwowych zakładów chowu koni i przedsiębiorstwa państwowego „Państwowe Zakłady Hodowli Roślin” (Dz.U. z 1949 r. Nr 53, poz. 405),
- ustawa z dnia 20 marca 1950 r. o przejęciu przez Państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego (Dz.U. z 1950 r. Nr 9, poz. 87),
- ustawa z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. z 1950 r. Nr 14, poz. 130),
- ustawa z dnia 19 kwietnia 1950 r. o wyścigach konnych (Dz.U. z 1950 r. Nr 20, poz. 173),
- ustawa z dnia 18 lipca 1950 r. o zniesieniu izb lekarskich i lekarsko-dentystycznych (Dz.U. z 1950 r. Nr 36, poz. 326),
- ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o zniesieniu izb aptekarskich (Dz.U. z 1951 r. Nr 1, poz. 3),
- ustawa z dnia 22 marca 1951 r. o zniesieniu Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego (Dz.U. z 1951 r. Nr 18, poz. 140),
- dekret z dnia 24 kwietnia 1952 r. o zniesieniu fundacji (Dz.U. z 1952 r. Nr 25, poz. 172),
- dekret z dnia 10 grudnia 1952 r. o wykańczaniu budowy i nadbudowie niektórych budynków mieszkalnych (Dz.U. z 1952 r. Nr 49, poz. 325),
- ustawa z dnia 25 lutego 1958 r. o uregulowaniu stanu prawnego mienia pozostającego pod zarządem państwowym (Dz.U. z 1958 r. Nr 11, poz. 37),
- ustawa z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. z 1958 r. Nr 17, poz. 70),
- ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o terenach dla budownictwa domów jednorodzinnych w miastach i osiedlach (Dz.U. z 1958 r. Nr 31, poz. 138),

- ustawa z dnia 21 grudnia 1958 r. o szczególnym trybie ściągania zaległości z tytułu niektórych zobowiązań właścicieli nieruchomości wobec Państwa (Dz.U. z 1958 r. Nr 77, poz. 398),
- ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 1959 r. Nr 11, poz. 62),
- ustawa z dnia 22 kwietnia 1959 r. o remontach i odbudowie oraz o wykańczaniu budowy i nadbudowie budynków (Dz.U. z 1959 r. Nr 27, poz. 166),
- ustawa z dnia 31 stycznia 1961 r. o terenach budowlanych na obszarach wsi (Dz.U. z 1961 r. Nr 5, poz. 30),
- ustawa z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz.U. z 1961 r. Nr 32, poz. 159),
- ustawa z dnia 30 maja 1962 r. Prawo wodne (Dz.U. z 1962 r. Nr 34, poz. 158),
- ustawa z dnia 28 czerwca 1962 r. o przejmowaniu nieruchomości rolnych na własność Państwa za zaległe należności (Dz.U. z 1962 r. Nr 38, poz. 166),
- ustawa z dnia 24 stycznia 1968 r. o przymusowym wykupie nieruchomości wchodzących w skład gospodarstw rolnych (Dz.U. 1968 r. Nr 3, poz. 14),
- ustawa z dnia 24 stycznia 1968 r. o rentach i innych świadczeniach dla rolników przekazujących nieruchomości rolne na własność Państwa (Dz.U. z 1968 r. Nr 3, poz. 15),
- ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. o zmianie ustawy o terenach budowlanych na obszarach wsi (Dz.U. z 1969 r. Nr 11, poz. 81),
- ustawa z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. z 1971 r. Nr 27, poz. 250),
- ustawa z dnia 6 lipca 1972 r. o terenach budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego oraz o podziale nieruchomości w miastach i osiedlach (Dz.U. z 1972 r. Nr 27, poz. 192),
- ustawa z dnia 22 listopada 1973 r. o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz.U. z 1973 r. Nr 48, poz. 283),
- ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność Państwa za rentę i spłaty pieniężne (Dz.U. z 1974 r. Nr 21, poz. 118),
- ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz.U. z 1982 r. Nr 40, poz. 268),
- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 1985 r. Nr 14, poz. 60)

- ustawa z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. z 1985 r. Nr 22, poz. 99),
- ustawa z dnia 9 listopada 1990 r. o przejęciu majątku byłej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (Dz.U. z 1991 r. Nr 16, poz. 72),
- ustawa z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych (Dz.U. z 1994 r. Nr 127, poz. 627),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 1997 r. Nr 115, poz. 741),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 721).